

EU PROJEKT LIKE – „LIVING ON THE KARST EDGE“

Sažetak projekta

Projekt je usmjeren na područje krškog ruba kao niza strmih stijena i vapnenačkih padina gdje je dugotrajna interakcija čovjeka i prirode proizvela osebujne biološke, kulturne i estetske vrijednosti, a održavanje tog odnosa nužno je za njihovo očuvanje. Bogat prirodni potencijal područja nalazi se pod sve većim pritiscima posjetitelja, ali i dugih ljudskih aktivnosti, s obzirom na neposrednu blizinu gusto naseljenih područja s koparsko-tršćanske i opatijske strane.

Penjanje je popularan sport u Sloveniji, a počinje poprimati i masovne razmjere u Hrvatskoj, što rezultira velikim pritiskom na zaštićena područja. Trenutni mehanizmi nisu dostatni za reguliranje nastalih sukoba lokalaca, penjača i zaštitara. Penjači i drugi rekreativci ljubitelji su prirode i projektom je potrebno poticati njihove aktivnosti, ali ih uskladiti s mjerama zaštite.

Projekt će rezultirati mehanizmima održivog prekograničnog upravljanja područjem krškog ruba, smanjivanjem pritiska na bioraznolikost i osiguranjem preduvjeta za uspostavu formalne zaštite od čega će najviše koristiti imati lokalno stanovništvo, ali i svi posjetitelji područja.

Za rješavanje zajedničkih izazova partneri će zauzeti pristup primarno fokusiran na ugroze nastale rekreacijom. Mnogo se projekata bavilo napuštanjem tradicionalnog korištenja prostora, ali nije se razmatrala uloga rekreativaca u problematici očuvanja vrsta i stanišnih tipova. Sustav zajedničkog upravljanja i monitoringa N2000 područja unaprijedio bi se pristupom građanske znanosti (citizens science), što je uz korištenje drona i stvaranje volonterskih mreža jedan od inovativnih elemenata.

Cjelokupan cilj projekta je uspostava mehanizma upravljanja i učinkovit nadzor N2000 područja radi smanjenja pritiska na očuvanje bioraznolikosti.

Teritorijalni izazov

U programskom području krški rub se proteže se kroz Obalno-kršku regiju, Istarsku i Primorsko-goransku županiju. Države su prepoznale vrijednosti krškog ruba uključivši ih u područja N2000, ali i uspostavom dodatnih nacionalnih kategorija zaštite.

Jedino područje bez formalne nacionalne zaštite je područje Istarske županije od slovenske granice do granice Parka prirode Učka.

Projektini izazov je uspostava formalne zaštite cijelog područja, poboljšanje postojećih i razvoj zajedničkih planova upravljanja, izrada Programa za monitoring najznačajnijih stanišnih tipova i vrsta prisutnih s obje strane granica.

Cijelo područje ima značajan turistički potencijal.

Reljefne specifičnosti svjetski su poznate i privlače sve veći broj rekreativaca, pogotovo penjača. Popularnost tog sporta u značajnom je porastu, a trenutni mehanizmi zaštite ne mogu odgovoriti sve većem pritisku na vrijedna staništa često najprivlačnija sportašima.

Problem je u Sloveniji izraženiji (Osp, Črni Kal), gdje masovnost penjača i neadekvatna infrastruktura rezultira sukobom s lokalnim stanovništvom. U Hrvatskoj je pritisak izraženiji na primjeru drugih rekreativaca, ali uz istovremeni značajni porast popularizacije penjačkog sporta, radi čega postoji prilika da se slovenski primjeri i iskustva u rješavanju tog problema uspješno primijene na cijelom projektnom području.

Posljednjih desetljeća cijelo je područje ozbiljno zahvaćeno depopulacijom. Nužna je promjena tog trenda stavljanjem prirodnih potencijala u funkciju turizma i rekreacije, uz istovremenu zaštitu prirodnih fenomena.

Projekt će se baviti prepoznatim sukobima u korištenju prostora s ciljem pomirenja svih uključenih strana (stanovništva, rekreativaca i zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta).

Razlog za suradnju

Prekogranična suradnja neophodna je jer se rješavaju problemi geografske regije, a ne administrativno ograničenog prostora.

Projekt se fokusira na N2000 staništa i vrste prisutne s obje strane granica, a koje karakterizira sukob stvoren radi zaštitnih mjera i interesa rekreativaca za korištenje istih tih prostora radi svojih potreba, te viđenja i želja lokalnog stanovništva.

Taj sukob je u pojedinim slučajevima prisutniji s jedne ili druge strane granice, radi čega je prekogranična suradnja potrebna za ostvarivanje očekivanog rezultata rješavanja tih sukoba na cijelom području.

Cijelo područje povezuje značajna depopulacija, pritisak rekreativaca, te fragmentacija i nestanak vrijednih stanišnih tipova na što niti s jedne strane ne postoji adekvatan odgovor propisanim i provođenim metodama zaštite.

Trenutne spoznaje o stanju staništa i brojnosti razmatranih vrsta također nisu jednake, tako da će partneri obje države zajednički raditi na prikupljanju novih spoznaja, analizi pritiska, provođenju i definiranju zajedničkih inovativnih monitoringa.

Bez prekogranične suradnje ne ostvaruje se dugoročni cilj smanjenja pritiska rekreativaca na ekosustave područja, te upravljanje ugroženim staništima i vrstama na prekograničnom području. Programsko područje pogoduje od suradnje na način da će slovenski primjer, gdje je sukob penjača i lokalaca izraženiji, pomoći u preveniranju nastanka istih problema u Hrvatskoj.

Penjači kao ciljna skupina, ali i krajnji korisnici projektnih rezultata ostvariti će korist postavljanjem novih penjačkih smjerova koje će u suradnji s projektnim partnerima sami uspostaviti u dozvoljenim zonama. Lokalnom stanovništvu značajna je izgradnja novih parkirališta, te informativnih i putokaznih tabela, pa penjači više neće ometati privatne posjede ili nesvjesno ugrožavati zaštićena staništa.

Prijedlog stručne podloge prirodnih potencijala Ćićarije s strategijom i akcijskim planom održivog razvoja otvara nove mogućnosti za ekonomski prosperitet.

Projektni pristup

Sustav zajedničkog upravljanja i monitoringa N2000 područja unaprijedio bi se pristupom građanske znanosti, tj. poticanjem znanstvenog rada koji obavljaju pripadnici javnosti u suradnji ili pod vodstvom stručnog osoblja partnerskih ustanova. Pristup se razlikuje od uobičajene prakse jer kod građana razvija osjećaj odgovornosti i motivacije za angažman u korist najboljih interesa šire zajednice. Postojeća praksa, naročito u Hrvatskoj, prepoznaje isključivo aktivnosti monitoringa vršene od stručnog i za to specijaliziranog osoblja. S druge strane, Slovenija ima pozitivna iskustva s građanima koji aktivno doprinose znanosti svojim intelektualnim radom ili svojim alatima i resursima.

Prepoznate primjere dobre prakse, kao npr. motiviranje volontera za aktivnosti monitoringa sove ušare, slovenski bi partneri prenijeli na kolege iz Hrvatske. Prijenos primjera dobre prakse nužan je radi preveniranja problema nastalih neadekvatnim ponašanjem penjača u Ospu, a čija se pojava uskoro očekuje na atraktivnim i sve popularnijim penjalištima s hrvatske strane granice (npr. Istarske toplice).

U cilju iskorištavanja prednosti suvremene tehnologije, aktivnosti monitoringa unaprijedile bi se korištenjem dronova, pri čemu bi se pojedini članovi projektnog tima educirali za rukovanje takvim alatom.

Izazovu uspostave primjerene zaštite Ćićarije kao N2000 područja koje je pod prijetnjom pritisaka koridora Trst-Kopar-Opatija pristupilo bi se institucionalnim putem, pravnim reguliranjem statusa tog područja. Izradom stručne podloge za Regionalni park Ćićarija ostvarit će se preduvjet proglašenja najveće kategorije zaštite na regionalnoj razini.

Projektni ciljevi i rezultati

Uspostaviti zajedničko upravljanje i učinkovit monitoring N2000 područjem primjenjujući inovativne mehanizme uključivanja rekreativaca, volontera i prepoznatih ciljnih skupina u sustave upravljanja.

Cilj projekta je uspostava mehanizma upravljanja koji smanjuje prepoznate rizike ugroza bioraznolikosti radi omogućivanja i poticanja posjete svih korisnika i dionika projektnom području, te osiguranja održivog razvoja gospodarskih potencijala područja radi dobrobiti prirode i stanovništva.

Glavni rezultati projekta

1. Doprinos povoljnom stanju očuvanosti istočnih submediteranskih suhih travnjaka, te ugroženih vrsta na tom stanišnom tipu. Alat za ostvarenje su izrađeni prekogranični planovi upravljanja za vrste *Serratula lycopifolia*, te *Emberiza hortulana*. Garancija rezultata su provedena brojna ciljana istraživanja, procjene, te izrađeni prijedlozi poboljšanja trenutnih mehanizama zaštite, te zajednički rad stručnjaka obiju država.
2. Doprinos povoljnom stanju očuvanosti N2000 vrsta stanišnog tipa karbonatnih stijena s hazmofitskom vegetacijom. Postiže se prekograničnim planom upravljanja za endemsku vrstu *Moehringia tommasinii*. Vrsta je prisutna na samo 5 nepristupačnih lokacija u svijetu a ugrožena je isključivo sve brojnijim penjačima. Projekt će iskoristiti njihovu prisutnost na staništima na način da će ih

uključiti u sustav monitoringa i brojnim akcijama osvijestiti o vrijednosti staništa i potrebi njihove zaštite.

3. Rekreativne aktivnosti na ovim staništima nepovoljno utječu i na ptice Bubo Bubo, Falco peregrinus, te Aquila chrysaetos. Iskustva Slovenije u nacionalnom monitoringu ptica te razvijenost mreže volontera prenijet će se na Hrvatsku.
4. Rezultat su i Stvoreni adekvatni uvjeta za penjački turizam u Ospu uz primjenu mjera zaštite i rješavanje problema između stanovništva i rekreativaca.
5. Nadzorom hranilišta osigurat će se povezanost talijanske i creske populacije bjeloglavog supa. Projekt analizira pritiske svih oblika rekreacije, ujednačuje stupanj formalne zaštite u obje države, te izrađuje smjernice za zajedničko upravljanje, što ostvaruje rezultat: Neutralizacija pritiska rekreacije na zaštićena N2000 staništa i vrste krškog ruba.
6. Značajna je i uloga u jačanju kapaciteta odgojno-obrazovne vertikale čime se osigurava rezultat: Veća osviještenost ciljnih skupina, podizanje kvalitete edukativnih sadržaja i kapaciteta stručnjaka za prijenos znanja o značaju biološke raznolikosti i dobrobitima usluga ekosustava.

Specifični ciljevi projekta

Uspostavljeni prekogranični mehanizmi zaštite

Dio projektnih ishoda usmjeren je na prikupljanje saznanja, osmišljavanje inovativnih pristupa i rješenja radi uspostave cjelovitih i održivih mehanizama zaštite. Zajedničkim radom stručnjaka svih uključenih partnera, te korištenjem projektom izrađenih studija, stručnih podloga za formalnu zaštitu, stručnih analiza, planova upravljanja i programa nadzora, osigurati će se adekvatni prekogranični mehanizmi zaštite projektnog područja.

Podignuta svijest o važnosti primjerene zaštite

Razvijenim programima za promociju usluga ekosustava usmjerenim prema svim dobnim skupinama i prepoznatim grupama rekreativaca i korisnika projektnog područja, projekt će dugoročno osigurati osviještenost svih uključenih aktera o potrebi poštivanja uspostavljenih mehanizama zaštite projektnog područja.

Bolji uvjeti staništa i stanje očuvanosti vrsta

Planovima upravljanja, edukacijom stručnjaka i amaterskih kadrova, osigurati će se trajno povoljan status istraživanih vrsta i stanišnih tipova. Aktivnostima uklanjanja drvenaste vegetacije, provedbom nadzora i uklanjanjem invazivnih vrsta, kao i osiguranjem pristupa i korištenja penjalista u Ospu, omogućiti će se poboljšanje uvjeta staništa istočnih submediteranskih suhih travnjaka. Projektne aktivnosti osigurati će i povoljno stanje očuvanosti vrsta i stanišnih tipova na vertikalnim stijenama.

Vodeća načela

Projekt se oslanja na Program upravljanja N2000 područjem u Sloveniji 2014-2020, odnosno na njegov dio koji se odnosi na krš kao širi dio projektnog područja. Plan u Hrvatskoj nije donesen, a Slovenski primjer poslužiti će kao osnova za izradu smjernica za zajedničko upravljanje projektnim N2000 područjem krškog ruba.

Različiti stupanj spoznaja o razmatranim staništima i vrstama polazište je za aktivnost izrade prijedloga ili poboljšanja postojećih planova upravljanja u obje države na dobrobit cijelog prekograničnog područja.

Svi partneri posjeduju značajna iskustva u prijenosu znanja i edukaciji ciljnih skupina što je iskorišteno pri osmišljavanju aktivnosti komunikacijskog plana rada projekta u kojemu će svi sudjelovati.

Iskustva penjališta u Ospu, Čрном Kalu te do sada provedene akcije u smjeru rješavanja sukoba rekreativaca, zaštitara i stanovništva poslužile su kao lekcija o potrebi uključivanja svih dionika u proces donošenja svima prihvatljivih rješenja koji su ujedno i ishodi projekta.

Projekt se bavi područjem Kras/Ćićarija i aktivnostima utječe na stupanj očuvanosti N2000 vrsta i endema (*Serratula lycopifolia*, *Moehringia tommasinii*, *Bubo bubo*, *Gyps fulvus*, *Emberiza hortulana*) te staništa krških travnjaka i karbonatnih stijena na kojima su te vrste prisutne. Endemi karbonatnih stijena te sove koje se na njima gnijezde strogo su zaštićeni, ali i nedostupni istraživačima. Penjači su jedini ugroz očuvanosti tih vrsta i staništa, ali ujedno i jedina prilika da se inovativnim metodama nadzora (dron, građanska znanost s penjačima, volonterizam) osigura spoznaja o stanju staništa i uspostavi adekvatan nadzor. „Dozvoljene“ i „mirne“ zone za penjanje, novi penjački pravci i komunikacijske aktivnosti osigurati će pozitivan učinak na N2000 projektno odredište.

Glavni ugroz travnjaka je nestanak staništa uslijed zarastanja i fragmentacije. Paradoksalno je što se na primjeru krških travnjaka njihov nepovratni nestanak vezuje upravo uz nedovoljnu prisutnost čovjeka i tradicionalnih aktivnosti. Projekt će iskoristiti priliku ukazivanja na važnost zaštite bioraznolikosti brojnim ciljnim skupinama upravo na primjeru krških travnjaka koji su izuzetno prikladni za edukativne terenske aktivnosti za razliku od nepristupačnih staništa vertikalnih stijena s čijim se ugrozom teže poistovjetiti.

Edukativni programi će se provoditi i nakon projekta, a utjecat će na percepciju mladih o važnosti zaštite staništa radi očuvanja bioraznolikosti. Izrada prijedloga stručne podloge Regionalnog parka Ćićarija predstavlja pozitivan utjecaj na N2000 odredište radi osiguravanja preduvjeta formalne nacionalne zaštite cijelog područja krškog ruba. Formalna zaštita otvara mogućnosti ekonomskih dobiti lokalnoj zajednici i aktivnu zaštitu vrijednosti cijelog područja.

Izgradit će se parkirališta u Ospu namijenjena penjačima koji su do sada parkirali uz samu cestu i privatne posjede što je rezultiralo sukobima sa stanovništvom. Projekt će postaviti info tabele za penjače te urediti pristupni put penjalištu, što će direktno smanjiti negativan utjecaj na zaštićeni habitat šireg okruženja penjališta. Postavit će se tabele s informacijom o pravilima ponašanja i razlogom poštivanja istih. Postavljeni brojači penjača na pristupnom putu osigurati će podatke za Izvješće o rekreaciji u Ospu i Čрном

Kalu i izradu prijedloga prihvatnog kapaciteta, a ista metoda provesti će se i na penjalištu u Istarskim toplicama na hrvatskoj strani.

Moehringia tommasini endem je prisutan samo na 5 lokacija u svijetu! Projekt će se provesti istraživanja, „ex situ“ i „in situ“ konzervaciju vrste na sadašnjim i nekadašnjim nalazištima projektnog područja. Ishod je aktivna zaštita i program praćenja koji ne postoji trenutno u Sloveniji i Hrvatskoj, uz inovativne metode nadzora i uključivanje penjača kroz osmišljen model „građanske znanosti“.

Definirat će se lokacije uklanjanja drvenastih vrsta s travnjaka na površini od 60 Ha s ciljem očuvanja cjelovitosti staništa i sprječavanja sukcesije zaštićenih travnjaka. U Hrvatskoj će se provoditi testne košnje kao edukativne terenske aktivnosti osmišljene za različite ciljne skupine.

Edukativnim akcijama s penjačima osigurat će se građanski doprinos u uklanjanju invazivnih vrsta sa staništa karbonatnih stijena inače nedostupnim istraživačima i zaštitarima prirode.

Aktivnosti istraživanja i razvoja osmišljene su uz inovativne metode koje se do sada nisu koristile u nadzoru. Projektom će se nadzor staništa na vertikalnim stijenama vršiti dronom i putem penjača i volontera uz stručni nadzor što rezultira jačanjem kapaciteta partnera i ciljnih skupina.

Glavne aktivnosti projekta

Projekt se fokusirao na dva stanišna tipa i pet vrsta prisutnih na projektnom području, a sva staništa i vrste imaju zajedničku poveznicu u postojanju ugroza rekreativaca i ostalih oblika ljudskog djelovanja na stanje njihove očuvanosti, a u ponekim slučajevima i na opstojnost same vrste.

1. STANIŠNI TIP: VERTIKALNE STIJENE - Doprinos povoljnom stanju očuvanosti N2000 biljnih i životinjskih vrsta stanišnog tipa karbonatnih stijena s hazmofitskom vegetacijom

Pukotine stijena poseban su životni prostor, a u stijenama krškog ruba još specifičniji. Tommasinijeva merinka (*Moehringia tommasinii*), endem i kvalifikacijska N2000 vrsta, uspijeva na pet lokacija duž krškog ruba. Generalno, ljudske aktivnosti ne ugrožavaju život u teško dostupnim pukotinama stijena, ali s razvojem sportskog penjanja u zadnjim desetljećima, na nekim područjima dolazi do očitog pada brojnosti merinke. Da bi osigurali trajan suživot merinke i penjača, želimo napraviti kvalitetan prekogranični plan upravljanja, prvi takve vrste, koji će se temeljiti na rezultatima detaljnih istraživanja brojnosti populacija i primjeraka, genetske strukturiranosti populacija, reproduksijske biologije i učinkovitog i inovativnog monitoringa ove vrste.

Važni stanovnici vertikalnih stijena krškog ruba su i ptice. Vrste od posebnog interesa za zaštitu prirode su sova ušara (*Bubo bubo*), sivi sokol (*Falco peregrinus*) i suri orao (*Aquila chrysaetos*), ali tu je prisutno još mnogo drugih vrsta ugroženih i rijetkih ptica koje su vezane na ta specifična staništa. Projektno područje odlikuje se velikim brojem penjača čiji je utjecaj na ptice nepoznat. Kako bi se osiguralo održivo korištenje stijena od strane penjača napraviti će se studija koja će usporediti faunu ptica na stijenama na kojima se penje, naspram stijena na kojima nema penjača. Sa sustavom skrbnika sove ušare uspostaviti će se individualni nadzor praćenja stanja gniježđenja ušare. Takav je sustav već primijenjen za dio gnjezdilišta u Sloveniji, dok u Hrvatskoj još ne postoji. Aktivnosti će osigurati prijenos znanja i najboljih praksa iz Slovenije u Hrvatsku.

Penjači su jedini ugrozi za vrste i staništa vertikalnih stijena krškog ruba ali ujedno i jedina prilika da se sa njihovom suradnjom i uz inovativne metode nadzora (dron, građanska znanost s penjačima, volonterizam) osigura spoznaja o stanju staništa i uspostavi adekvatan nadzor i zaštita, u koju su uključeni i sami penjači.

Doprinos povoljnom stanju očuvanosti N2000 biljnih i životinjskih vrsta stanišnog tipa karbonatnih stijena s hazmofitskom vegetacijom

***Moehringia tommasinii** -Tommasinijeva merinka je rijetka, endemična i ugrožena stanovnica pukotina stijena, koja uspijeva na samo pet ograničenih lokacija u stijenama Krškog ruba između Kvarnerskog i Tršćanskog zaljeva.*

***Bubo bubo** – sova ušara je vrsta od posebnog interesa za zaštitu prirode. Čest je slučaj da ptice napuste gnjezdilišta ako se na istima uspostave penjački pravci. Razvoj rekreativnih aktivnosti, prije svega na hrvatskoj strani, zahtijeva brz odgovor kako bi se izbjegle negativne posljedice na biološku raznolikost.*

*Za sakupljanje uzoraka i provođenje nadzora na nepristupačnim lokacijama vertikalnih stijena znanstvenici su „osuđeni“ na pomoć penjača. **Sačuvajmo merinku i sovu ušaru od nestanka i omogućimo suživot na krškom rubu – Like Living on the Karst Edge!***

***Gyps fulvus** –Širenje dnevnih migracija bjeloglavih supova i povezivanje populacija na cijelom potezu Krškog ruba od Italije, preko Slovenije, pa do Cresa ugroženo je do sada neutvrđenim pritiscima rastuće pojave slobodnog letenja. Takve oblike rekreacije na zaštićenom N2000 području nije potrebno onemogućiti ili zabraniti već njihov negativan utjecaj pravilno procijeniti te predložiti eventualne mjere zaštite.*

*Činjenica da paraglajderi i bjeloglavi supovi preferiraju letenje na istim lokacijama dodatan je izazov u iznošenju prijedloga mjera koje će bez isključive zabrane pticama osigurati povoljne uvjete, a ljudima uživanje u rekreaciji. **Omogućimo nesmetano kretanje supova i paraglajdera na krškom rubu - Like Living on the Karst Edge!***

2. STANIŠNI TIP: SUHI KRŠKI TRAVNJACI - Doprinos povoljnom stanju očuvnosti N2000 vrsta na stanišnom tipu istočnih submediteranskih suhих travnjaka (tip 62A0)

Suhi krški travnjaci po EU mjerilima predstavljaju jedan od vrstama najbogatijih životnih prostora na kopnu i zato su sa stajališta zaštite prirode iznimno važni. S obzirom da ih stvara i održava čovjek, ovi su travnjaci i dio kulturne baštine.

Usljed napuštanja košnje i ispaše, ovaj krajobraz ugrožava zaraštanje, koje fragmentacijom travnjake postupno mijenja u šumsku vegetaciju. Gubitak životnog prostora predstavlja stvaran ugroz opstanka brojnih travnjačkih vrsta, među kojima je nerazgranjeni srpac (*Serratula lycopifolia*), cvijetnica koju zbog rijetkosti i ugroženosti u Europi štiti Direktiva o staništima EU. S konačnim ciljem a) izrade zajedničkog prekograničnog plana upravljanja (b) provjerit ćemo plan praćenja stanja populacija, c) odrediti okolišne parametre nalazišta d) na inovativan način, pomoću bilježenja raznolikosti, intenzivnosti i stabilnosti odnosa među oprašivačima i biljkama, odredit ćemo raznolikost, stanje i ugroženost staništa te e) odrediti minimalnu površinu staništa.

Druga vrsta koja je ugrožena gubitkom travnjaka je vrtna strnadica (*Emberiza hortulana*), ptica selica koja je ciljna vrsta očuvanja N2000 područja. S obje strane granice, populacije su u padu. Zbog planiranja zaštitnih mjera i planiranja upravljanja potrebno je prikupiti podatke o povezanosti populacija s obje strane granice, prehrani, te genetskoj raznolikosti. Unatoč brojnim strategijama o načinima postupanja i odnosu spram invazivnih vrsta, potrebna je stalna edukacija šire javnosti za njihovu identifikaciju i uklanjanje. Putem radionica informirati će se stanovništvo te stručna i šira javnost o značaju i štetnosti invazivnih vrsta. Između Movraža i Rakitovca provesti će se uklanjanje drvenaste vegetacije i ponovno uspostavljanje uvjeta za obnovu krških travnjaka. To će poboljšati uvjete staništa za indikatorske vrsta ptica (vrtna strnadica), leptira (močvarna riđa), te za razgranjeni srpac, te osigurati novo područje za širenje areala.

Doprinos povoljnom stanju očuvanosti N2000 vrsta na stanišnom tipu istočnih submediteranskih suhih travnjaka

Serratula lycopifolia – nerazgranjani srpac je u Sloveniji i Hrvatskoj rijedak stanovnik suhih krških travnjaka, kojima u većini europskih država prijete nestanak uslijed napuštanja košnje i ispaše, zbog čega se navodi na Prilogu II Direktive o staništima EU.

Emberiza hortulana – vrtna strnadica. Veličine populacija strnadica s obje strane granice projektnog područja su u značajnom padu, unatoč činjenici da se radi o ciljnoj vrsti očuvanja Natura 2000 područja s obje strane granice.

Sve veći broj rekreativaca prisutnih na stanišnim tipovima suhih krških travnjaka uzrokuje fragmentaciju staništa, a izostanak ljudskih aktivnosti poput košnje i stočarstva na takvim staništima uzrokuje njihov nestanak i zarastanje.

Cjelovit pristup koji uključuje i edukaciju novih stručnjaka za monitoring i zajednički nadzor relevantnih institucija s obje strane granice, osigurati će trajno povoljan status istraženih vrsta i staništa krških travnjaka.

